

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetések felvezet: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézandók

Éljen a király!

Valami kellemes, le nem írható érzés járja át egész valónkat ezekben a napokban. A karácsony hangulatába belevegyült a béke lehetőségének kilátása, a harctéri jó hírek, mind-mind ébren tartják érdeklődésünket. De ami legjobban leköt, ami most beszéd tárgyá a kunyhóban és palotában: az a koronázás. A magyar nemzet egészének szimbóluma, századok történelmének csúcspontja előkerült a vasládából. Nemcsak közszemlére teszik, de az uralkodó fejére került, hogy feltevéseivel a legfőbb jogok birtokosa legyen a magyar nép vezetője.

A magyar korona! Ebben látjuk a mi népünk, az egész nemzet életét s történetét. Látására felujul a letűnt századok öröme és bánata. Az Árpádok honalapító törekvései, a letelepülést követő nemzetmegszilárdító lépései. A magyar korona tolmácsa az Anjouk fénykorának, Mátyás dicsőségének. Szent Istvánnak ez a drágalátos öröksége hirdetője a magyar dicsőségnek, hazaszerezetnek és önfeláldozásnak. S most, mikor annyian elvéreztek már közülünk, mégis e történelmi napok hatása alatt úgy érezzük, hogy erősek vagyunk mint régen, lelkesek mint a honfoglalók, dacolók az ellenel, mint a Kárpátok szikláit északon és keleten.

Felujulnak emlékeink, megpezsdlül a vérünk s úgy hisszük, hogy a most folyó nagy küzdelem is hasonló lesz a sok régihez. Lezajlásával hálaita fakad százezrek ajakán s a magyarság új életre kel, új élet hajnalhasadása közeleg feléje.

Koronáztunk. A kereszténység állott bölcsönknél, biztosította fennmaradásunkat. Az első király a kereszténység fejetől kérte a királyi hatalom jelvényét. Természetes következmény tehát, hogy a világot fenntartó, mindig megújító szent kereszténység vezeti be a királyt nálunk a nemzettől kapott méltóságába. Amit most mindnyájan érzünk, ami eltölti nemcsak a nép, de az uralkodó szívét is, azt a szent kereszténység szebbnél szebb imádságba és szimbólumba kifejezve foglalja s érzékíti meg. Figyelmezteti a királyt nagy méltóságára és a vele kapcsolatos kötelességekre, megesketi a szent evangéliumra, hogy az igazság ösvényén járjon, megáldja, hogy a Magasságbelinek ereje és segítsége támogassa fontos kötelessége teljesítésében. Felkeni szent olajjal, hogy vezesse a bölcsesség és erősség szent Leke. Oldalára kardot köt, hogy sujtja a bűnösöket, védelmezze a gyengéket, őrt álljon országa határain. Fejére teszi a koronát, kifejezésére annak, hogy övé a legfőbb világi hatalom ezen a földön, jogart ad

kezébe, jelezvén, hogy a legfőbb birói hatalom kezébe van letéve, melyet az igazságosság jegyében kell gyakorolnia. Trónra ülteti, mert fölötte áll népének, de a hatalmat felülről kapta, melyet nagy felelősséggel érvényesít népei javára. Külön leteszi ugyan a hivatalos esküt a magyar alkotmányra, de egy király, ha távozott a templomból, mindig érezni fogja az ott történetek súlyát, mert érzi, hogy az Ur színe előtt esküvel megpecsételt fogadalom hatalmasabb s áthatóbb erővel köti meg a lelkiismeretét, mint bármiféle más nem vallásos jellegű fogadalom. Ugy érzi, hogy lelkiismeretét köve tartja egy belső erő, melytől szabadulni sohasem tud. Az alattvalók pedig abban a meggyőződésben hódolnak királyuknak, hajlják meg fejüket akarata előtt, hogy nagy hatalmával nem fog visszaélni. Sőt azt népei földi javára s boldogulására fordítja, mert hatalmát a nép akaratának megnyilatkozásában Istentől kapta.

Ez a kétoldalu megkötöttség király és nemzet között az erőssége és támaszpontja minden keresztény monarchikus államformának. Létrejő a koronázás tényében. Természetes tehát, ha öröm sugárik a király szemében s lelkesedés fogja el a nemzetet itthon, meg a harctéren egyaránt. Sokat áldoztunk eddig is, mindazáltal úgy érezzük, hogy

Legszebb dalok.

Ti születetlen, szép dalok,
Miket papírra nem vettem,
Mik az érzések tengerében,
Örök mélységek rejtekén
Igaz gyöngyökként fényletek:
Fehér lapokról rím ragyogva
Eszembe jöttök néha-néha
És büszkeséggel lőletek
Ti szent gyönyörbe ringató,
Istennek tetsző remek!

Mint hulló, csilló meteor
Csillagborított éjszakán,
Csak néha tűnve méla szembe,
De legtöbbször láttatlanul
Vágtat szép sarki csillaga,
A legtündöklőbb nap után:
Szívemből is a sóhajok,
A legszentebbek, legdicsőbbek
A csend óráján titkosan
Ekként illannak éjbe fel
A véghetetlenért epeztő,
Kiolthatatlan szent tudán.

Ezek a legszebb dalaim!
Mind égi bölcsesség sugallja
S a szerzetesnek hangtalan,
Csodás zenéje teszi széppé.
A magasságot szeretik,

Mind oda szállnak boldogán,
(Szeráfi ének lesz belőlük):
Csak szárnyat, angyalszárnyakat,
Melyek emelnek fölfele.
Oh, adjatok sok szenvedést,
Mert annál hősbib szárnyakat
Erő a földön nem nevel.
Mi sárból, porból elstettet,
Mi országodba fölsegíthet,
Jó az, áldás az mind Uram!

PAKSY GÁSPÁR.

A kutya a templomban.

— Twain Mark. —

Miután a himnuszt elénekelték, főtisztelendő Spragne a fekete táblát vette elő, és kihirdette a tudósításokat összejövetelekről, ülésekről és egyéb szép dolgokról oly bőséggben, hogy azt lehetett már hinni, réggel nem lesz vége a listának. Ezt a furcsa szokást még mindig tartják Amerikában, pláne a városokban, ma, a fölös számmal megjelenő hírlapok korában is. Gyakran megeskik, hogy valami tuhaladott szokást annál kevésbé tudnak elhagyni, minél indokolatlanabb.

Aztán imádkozott a főtisztelendő pásztor. Jó, tüzes ima volt és részletekbe menő. Imádkozott az egyházért s az egyház kis gyermekeiért, a község más egyházaierért és a községért magáért. A gróf-ságért, az államért, az államhivatalnokokért. Az Egyesült Államokért, a Kongresszusért, az Elnökért,

a kormánytagokért. A szegényekért, a hajósokért. Az európai uralkodók erős keze és a keleti despoták zsarnoksága alatt nyögő milliókért, azokért, akiknek van világságuk és jó vezetőjük, de se szemük a látásra, se fülük a hallásra. A távoli szigetek pogányaiért. Satöbbiért. Amen.

Erre ruhasuhogás következett s a hallgatóság leült.

A fiucska, akinek történetéről szől ez az irás, nem hallgatta nagy tetszéssel az imát, csak épp hogy elviselte, ha ugyan elviselte. Szórakozottan, öntudatlan hallgatta s csak az tűnt föl neki, ami eltért a rendes megszokott sablonról.

• Az ima alatt egy légy üt le előtte a padra és gyötörte idegeit, amint csöndesen összedörzsölgette elős lábait, majd a fejét ölelte át lábával és oly hevesen dörgölte körül, hogy szinte leszakította a derekáról. Még a cérnavékony nyaka sem kerülte el a fiu figyelmét. Aztán a szárnyait kezdte dörögölni hátsó lábával és úgy tapasztotta potrohára, mint a kabátot. Az egész toalettet oly nyugalommal végezte, mely teljes biztonszágeretire vallott. Ugy is volt. Mert bár Tom kezei a vadászati izgalmtól remegtek, még sem mertek neki-vágni, mert azt hitte, hogy lelke abban a pillanatban elkarhozik, amelyben az ima alatt ilyesféltre vetemednék. Ámde a befejező mondatok alatt már kezdett a keze görbölni s abban a pillanatban, amikor az Amen elhangzott, a légy is hadifogoly volt. De a néni észrevette a dolgot s azonnali szabadonbocsátást parancsolt.

most még többet tudunk tenni. Vitéz fiaink karjának súlya, sujtott az ellenségre mindenütt, de december 30-ától kezdődőleg mintha még keményebbek volnaik ökleik. A győzni akarás erőt vesz mindenkin, mert vezérlő csillagunk a szent korona ott ragyog a koronás király fején.

Győzni fogunk s utána a békének áldásait élvezve megyünk tovább a nemzetek országútján. A háboruban megismeretek bennünket, hűségünkről tanúságot tettünk, reméljük, hogy meg is értenek bennünket s törekvéseinket méltányolják. Aki a magyar néppel bánni tud s a benne rejlő sok jó tulajdonságot ki tudja használni, az számíthat lovagiasságára és vitézségére.

Mi ebből a nézőpontból tekintjük a koronázást s ebben az értelemben a leg-szebb reménységgel eltelve szívünk mélyéből kiáltjuk az ég felé: Tartsd meg Isten a királyt!

HIVATALOS RESZ.

Uj felsőrsi prépost. A felsőrsi javadalmas préposti javadalomra herceg *Batthyány-Strattman* László dr. kegyur *Horváth Lajos* győregyházmegyei áldoztat praesentáiván, bibornok-püspök ur Ömienienciája ezen praesentát elfogadta és nevezett *Horváth Lajos* győregyházmegyei áldoztat — miután egyházmegyéjéből szabályszerűen elbocsájtott — a veszpremi egyházmegye kötelékébe felvette.

Változás a papnevelőben. Dr. *Luttor* Ferenc a Konstantinápolyi Magyar Tudományos Intézet ösztöndíjas tagjává kinevezetvén, a veszpremi papnevelői tanulmányi felügyelői és theol. tanári állásától felmentetvén, — helyére dr. *Kis György* veszpremi karkaplan papnevelői tanulmányi felügyelővé és az egyházjog s egyháztörténelem helyettes tanárává nevezetett ki.

Plébánia betöltése. A somlószőlősi plébánia-javadalmat a kegyurnak bemutató levele alapján *Orbán József* — aki jelenleg a harcterlen tábori lelkesi szolgálatot teljesít — nyerte el.

Zsinati vizsgálat. *Berkovics* Imre zákányi lelkes s zsinati vizsgálatot f. évi dec. hó 29-én iskerrel kiállotta.

A tisztelendő elmondta a jeligét és egyhanguan darálta a magyarázatot, mely oly száraz volt, hogy mindig több és több fej konyult le.

Tom számolta a predikáció lapjait. A végén tudta, hány lapból állt, de a tartalmából annál kevesebbet. Egy oroszán-bárány hasonlat véletlenül ma fölkelte figyelmét, de amint ismét szárazabb fejtegetések következtek, ő is visszacsúszott passzív magatartásába. Hirtelen eszébe jutott egy kincs, melyet tulajdonának vallott, s elő is vette azonnal. Egy hatalmas bogár volt az, óriási állkapoccsal, egy „bicskabogár”, amint ő nevezte. Egy gyufaskatulyában feküdt. A bogárnak első dolga volt, a fiu ujjába csipni. Erre természetesen egy fricska következett, mely a bogarat a földre röpítette, ahol a hátára esett, mialatt a megcsipett ujj a szája dugódott. A bogár pedig ott feküdt, tehetetlenül kapálóva lábaival és képtelen lábra állni. Tom borzasztó vágyakozással nézte, de a bogár biztos távolságban volt. Más hívók is, akiket nem érdekelt a predikáció, a bogárra fordították figyelmüket és érdeklődve nézték.

Ekkor egy kőborító pudlikutya tévedt be a templomba, szomorú szívvel és iustán a nyári hőségétől, a fogság meguntaságával és változatosság epedésével.

Főfedezte a bogarat.

Konyult farka azonnal fölemelkedett és csóválásnak indult.

Tanítói kinevezések. Kántortanítókká kinevezettek: *Bábel* Jolán Óbudaváriban, *Steinbacher* József Gálóstáron, *Kiss* Mária Magyaratádra. Osztálytanítóvá: *Hufgart* János Osztopánban.

Pályázat. A karmacsi plébániához tartozó *Vindornya*ok friliális r. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: lakás, melléképületek, 1248 □-l házikert be nem számítható érték 260 kor., párbér-rozs, lélekpenz, 2400 □-l szántóföld, három méter-öl hasábfu, stólaris ás alapítvány értéke 394 kor., a többi államségely. Mindennapi tanköteles 60. Pályázhatnak kántoriak — litániák, temetések — végzésre képes tanítónók is. — Kellően felszerelt kérvények *január 12-ig* a karmacsi (Zalam.) plébánia-hivatalhoz küldendők. Választás *január 14-én*. A megválasztott köteles állását mielőbb elfoglalni és az egyházmegyei „Gondviselés” segélyegyletbe lépni. Az iskolaszék.

Veszprém közéletmezése.

A háborus idő s ennek ha nem is törvényes, mégis becézett gyümölcse: a szertelen drágaság, az áru-uzsora uj s egyttal nehéz feladatok elé állította a város vezetőségét. A feladatok összessége két célban összpontosodott: hogy a városi hatóság az élelmi és egyéb szükségleti cikkek megszerzésével a város közönségének ellátását biztosítsa s hogy a lehetőleg kedvező konjunktúrás beszerzéssel a közszükségleti cikkeket méltányos árban közvetítse.

Már e kettős cél is — hiszen az volt a legfontosabb — nehézséget okozott a kivitelben. A nagyobb gondot, löbb nehézséget azonban a szükségleti cikkek sokfélesége támasztotta. A hivatalos buzgalom kívül gond, találicikonyosság, üzleti érzék s állhatatos kitarás egyengelte a városi kezdeményezés, később már megerősödött rendszer útját, amelyen a városi közélet fontos ügye ha nem is hibák, de mindenesetre nagyobb zökkenések nélkül a mai napig haladott. Végig kísérjük utján ezt a város életében annyira fontos ügyet. A vezetőség szivességéből adataikat közölhetünk a közéletmezés egyes üzletágaiból, hogy hű képet rökítsünk városunk háborus közigazgatásának ez évi történetéről.

A vezetés rendszere.

A képviselőtestület a közéletmezés szervezését, irányítását teljes intézkedési jogkörrel a városi tanácsra bizta. Az 1915—16. gazdasági évben az

ellátatlanok lisztükségletéről való gondoskodást már az akkori kormányrendeletek a városi hatóság munkakörébe utalták. A városok erre a célra vásárlási jogosultságot nyertek s Veszprém város vezetősége is eleve gondoskodott a megfelelő gabonamennyiségről. A tanács azonban nem elégedett meg azzal, hogy csak a hatósági lisztellátásról gondoskodják. A közéletmezés körzetét csakhamar kibővítette hatósági hus kimerésével, burgonya, bab, árpagyöngy, aszalt szilva, köleskása, petroleum s ujabban cukor közvetítésével.

A lisztellátást a hatóság arra a rendszerre alapította, hogy a liszt szétosztását szakmabeli kereskedők intézzék. Ujabban a petroleum s a cukor közvetítése történik a jegyrendszer alapján. Eleinte a husellátást is így akarták biztosítani, az árusítók azonban, — minthogy a kimerésre s megállapított jutalékra átvett husnál nem találták volna meg a háborus konjunktúrát, — az ajánlatot nem fogadták el.

A liszt- és husjegyeknek kiállítás, a kiszolgálás ellenőrzése, a burgonya, bab, aszaltszilva, árpagyöngy, köleskása kiosztása a városi számvevőség munkatérét szaporította. Csak az uj gazdasági év kezdetén a vásárlási igazolványok s őrlési tanúsítványok kiállítását végezte önállóan egy külön bizottság, helybeli tanítókból összeállítva. Ujabban a tanács közéletmezési hivatalt állított föl. Ha ez a gondolat a kezdet kezdetén megszületik, a számvevői hivatalt sok terhertöbblettől s olyan munkák végzésétől mentik vala meg, amelyek hivatali jellegével — levén szabályrendelet szerint minden városi utalványozásnak ellenőre, követelések számfejtője s érvényesítője — össze sem egyeztetethetők. A számvevőség azonban ezt a feladatot a tanácsal közösen megállapított módozatban teljes buzgalommal, kellő gyorsasággal, megalégedésre végezte.

A közéletmezés összes ágazata a tanács kezdeményezéséből indult ki s elágazott szálai a többkevesebb siker bejelentésével ugyanott fonódtak össze. — A polgármester a fontosabb kérdéseket, különösen mikor már a Haditermennyel s a központokkal kellett tárgyalnia s uj élelmicikket kihámozni, vagy a visszamaradottakat megszüretnie, személyes közbenjárással s legtöbbször sikerrel oldotta meg. Ha valamely szükségleti cikknek megszerzését a városi lakosság érdekeivel nem lehetett elég meggyőző érvekkel indokolni, olyan

Vizsgálta a zsákmányt. Körüljárta, biztos távolságból megszaglászta, megint körüljárta, mérésbebb lett és közelebből megszagolta. Felhuzta felső ajkát és óvatosan hozzákapt, de egész közel, még egyszer hozzákapt, meg harmadszof is, és elkezdett gyönyörködni a szorakozásban. Hasára fekkdt, első lábával bekerítte a bogarat és folytatta kísérleteit. De végre is megunta a dolgot, közömbössé lett és másra fordult. Feje lekonyult, alsó állkapcsa lecsett és megérintette az ellenséget, mely beléje csimpaszkodott. Éles üvöltés hangzott föl, a pudli megrázta fejét s a bogár néhány méternyre esett odább, ismét a hátra. A nézőközönség csöndes örömmel télt el, az arcok legyeztek és zsebkendők mögé rejtőztek és Tom rendkívül boldog volt.

A kutya bután nézett ki s bizonyára önmaga előtt is ilyennek tűnt föl. Szívében azonban harag volt és heves boszuvágy kelt. Ennélfogva odament a bogárhoz és ismét óvatosan támadt reá. Egy körkerület minden pontjáról ugrott neki, mancsaival mindig egy centiméternyire töle lecsapva, fogáival még közelebbi rohamokat intézve, dobálta a fejét, úgy hogy a fülei csak úgy röpökötek.

Egy idő mulva ismét beleunt. Megkísérelte egy léggel szorakozni, de ebben nem talált kárpótlást; erre egy hangyát kezdett fölözni az orrával a padlón, de ebbe is beleunt. Ásitott, sóhajtott, egészen elfelejtette a bogarat és ráült. Vad

fájdalomüvöltés hangzott fel és a pudli szaladt végig a templomon, folyton sivitva. Átfutott az oltár előtt, szemközti levő ajtó felé, de ott visszafordult s végigajgatta a mellékhajtót; szorongása egyre növekedett futásával, végül mint egy gyapjuüstökös villámgyorsan kezdett forogni maga körül.

Végre is az őrlit szenvedéstől megkínzott állat megállt s felugrott gazdája ölébe, aki azonban kibotá őt az ablakon, s a fájdalomüvöltés egyre gyöngébben hangzott, míg végre a távolban elhalt.

A templomban lévők arca egymásután vörösödött el, majd megfultak az elfojtott nevetéstől, mikor a predikáció hirtelen megszakadt. Majd ismét folytatódott, de akadozva és zavartan, s minden lehetőség eltűnt arra nézve, hogy az érdeklődést újra fölkeltsé. Még a legkomolyabb lelkis szentségtelen vidámságuk kitörésének elfojtásában fáradoztak a padok mögött, mintha a sajnálatra méltó predikátor valami roppan tréfás dolgot mesélt volna. Valóságos megkönnyebbülés volt az egész hitközségre nézve, mikor végre az áldás következett.

Tom egészen megalégedetten ment haza és azt gondolta, hogy az istentisztelet igen helyes dolog, ha közbe-közbe egy kis változatosság fordul elő benne.

Ford.: *Kertész Kálmán*.

tényezők segítségét kereste meg, amelyeknek érdeke már nyomatókos volt. Ez a tényező leginkább a katonaság érdeke volt s ezen a téren a város sokat köszönhet különösen Nagy László parancsnoknak.

A közlelmzés főnöke ma is a polgármester. Szerve a tanács és a számvevőség s technikai végrehajtója, irodai vezetője a közlelmzési hivatal, amelynek működéséről eddigelé csak dicséretet hallottunk.

Gabona és liszt.

Az elmúlt s a most folyó gazdasági évben kormányrendeletek biztosították a magánosok s intézetek gabonavásárlását. Hatósági lisztre tehát csak az ellátatlanok szorultak. Tavaly a város erre a célra gabonát vett s őrltetett, majd a Hadi-terménnyel jutott szerződéses viszonyba. Ekkor bizony sok panasz volt a rossz liszt s liszthiány miatt. Ha azonban a hibák eredet kerestük, legtöbbször eljutottunk a Hadi-terményig, rekvirált ide utalt lisztek forrásáig s közlelmzési akadályokig. A veszpremi őrlések ellen is volt panasz. A hatóság szigorú ellenőrzéssel törekedett a panasz okát megszüntetni.

A város a nyár folyamán tisztviselők s város polgárok részére is vásárolt gabonát. A gabonát a legtöbb megrendelő átvette s ezeknek most megvan a szükséges készletük. Több tisztviselő azonban nem vette át a gabonát. Ezt most a várostól rekvirálták. Néhány waggonról van szó. Ha ez is családokhoz került volna, aminthogy oda is szánták, — vagy száz ellátott családdal több volna városunkban.

A város 1915-ben 137, 1916-ban 77 waggon vegyes gabonát vett élelmzésre s hízalásra. Utóbbi számban benne van a tisztviselők s a polgárság részére szerzett mennyiség is. A lisztellátás kezdetétől a mai napig szerzett a város 13.200 zsák lisztet, amely ha zsákonként 75 kg. átlagot veszünk, közel 10.000 métermázsának felel meg.

Hus.

A város önálló hatósági székben mérte ki a sertéshúst. Az anyagot maga hízalaltja. Mostanában, mivel kész áru nincs, úgy vásárolt hízott sertéseket. Ez ideig vett a város 1263 db sertést; ebből eladott 800 dbot; felét Bécsnek, 40-et magánosoknak s a többit kímérve.

A város szarvasmarhákat is hízalalt. Ezeket az Oblatt-féle huszékben mérték s mérik ki megállapított árban. A város eddig vett 126 db marhát s ebből kímérték 84 dbot. Ezt az üzemet jóval később kezdték, mint a sertéshízalálást. A birkát is a város szerezte meg s az előbbi székben mérte ki egységese áron. Eddig elfogyott 1500 db birka.

Burgonya.

A város az idén 650 q. burgonyát vásárolt. Kíltás van rá, hogy még kap egy waggonnal. Az első szállítmány ellen nagy volt a panasz, mert roppant sáros és kolerás volt. Bizonyos, hogy harmadrésze romlott volt. A többire nem panaszokdtek.

Egyéb élelmi cikkek.

A város hozatott ebben az évben 100 q. babot, 50 q. árpagyöngyöt, 50 q. aszalt szilvát s az intézetek számára megrendelt mennyiséggel együtt 45 q. köles kását.

Cukor.

Eddig hatósági cukor nem volt. Legutóbb a cukorközpont egyik helybeli kereskedőnek utalt ki 25 q. kristálycukrot azzal a meghagyással, hogy a város utalja szét. Egy-egy család fél kgrmot kapott belőle. A napokban 100 q. cukrot kapott a város. A cukorjegyeket most állítják ki a családtagok száma szerint. A cukorjegyet ki-ki, mint a lisztjegyet, ahhoz a kereskedőhöz utalattja, akinél vásárolni akar. Ott kapja meg azután heti cukoradagját.

Petroleum.

Múlt évben a jutasi és hajmáskéri állomáson raktározott galiciai petroleumot szerezte meg a város. Ezt szétosztottak kereskedőknek, akik kicsinyben kímérték. Ujjában 58 hordó petroleumhoz jutottunk. Ezt a város jegyek alapján osztattja ki kereskedők által. Egy-egy család hetenkint 1 liter petroleumot kap. A jegyek nagyobb részét már kiállították s a kereskedőkhöz juttatták.

Szén. Fa.

A város a lakosság tüzelőszert is biztosította. A szénszükséglet beszerzésére a Berger József szállító cég vállalkozott tavaly is, az idén is. A mult télen szállítási nehezségek miatt volt némi fönnakadás s a várossal előre megállapított árat is emelték. Reméljük, hogy az idén hiány se lesz s az árakat sem emelik.

A fat a város saját erdejéből termeltette. A rendes évi vágástereketen kívül jóval nagyobb területre kért és kapott vágatási engedélyt. Termelt 2251 m. hasáb- és 2296 m. dorongfat. Legutóbb a kimunkálás munkabére megrágtult s így a fa árát 56—58 koronára emelték. A termelés az 1917-ik évre is így arányban folyik. A város a szegényeket tavaly is tüzfűszegélyben részesítette. Ez a segítség az idén se marad el.

Pénzbeli forgalom. Haszon.

A számvevőség adatai szerint a közlelmzés pénzbeli forgalma 1915-ben 1.591.445 kor. 65 fill., 1916-ban 2.700.000 korona volt. Hogy ez a forgalom a város javára mennyi hasznot hozott, ma meg számbelileg megállapítani nem lehet. A waggon nagy része készletben van meg s a végső leszámolásig ennek értékén árcsökkenés is, üzleti kár is változhat. A közgyűlések történet bejelentésekből s megszavazásokból úgy emlékszünk, hogy a közlelmzési pénztárból körülbelül 140.000 koronát jelöltek meg fedezetekre és pedig a szegény tanuló cipőjére s ruhájára 12.000, hadiárvának 20.000, hadikölcsönre 50.000, Wellner-házra 32.000, s legutóbb a tisztviselők jutalmazására 27.000 koronát. A végösszeg csak a számadások lezárásakor állapítható meg.

Annál inkább megállapítható azonban az a haszon, melyben a közönség a közlelmzés által, különösen pedig a huskímérés következtében részesedett. A számvevőség a haszon alapjául azt a különbözetet veszi, amely a hatóság s a magánüzemek husára között volt.

A város kímért 387 db sertést 59.243 kqban. A különbözet összege a fogyasztók javára 94.790 kor. — A kímért 80 db szarvasmarha 46.669 kqja után a haszonkülönbözet 56.000 kor. — 1915. szeptembertől kezdve elfogyott 1500 drb. 30.000 kgr. sulyban. Ennél a különbözeti haszon 45.000 korona. A számvevőség ezt az időszakonként változó árak figyelembevételével, pontos számadatok alapján állapította meg. Ugyancsak a városi főszámvevő érdeklődött más városokban a liszt, hus, burgonya stb. hatósági ára iránt s az a tapasztalata, hogy a veszpremi hatósági árak legtöbb élelmi cikknél alacsonyabbak voltak. Ha ezt hasonbeli különbözethez vesszük, akkor a fentebb említett haszon még inkább emelkedik.

Ime, a város ez évi sáfarkodásának tükörképe. Maga az a körülmény, hogy a közlelmzés hivatallá, rendszerre nőtt meg, jellemzi a város vezetőségének jóindulatú gondosságát, becsületes köteleltségérzetét. A megítélésnél első sorban az eredményt vizsgáljuk s mert ez kielégítő, a nagy siker mögé elrejtjük a meglátott s kifogásolt hibákat is. Elrejtjük pedig annál inkább is, mert a hibákat részben kiküszöbölték, részben más tényezők okozták s mert a közlelmzés új rendszere alkalmasabb a zavartalan működésre.

Magunk részéről azzal a kívánsággal zárjuk ismertetésünket, hogy polgármesterünknek, vezető társainak s minden közlelmzési alkalmazottnak

lelkessége, kitartása még inkább fokozódjék s hogy a polgárság ne mindig gáncsal fekdjék, ne mindig váddal ébredjen, hanem a hibák meglátása után vegye észre azt is, ami elismerésre, dicséretre s tiszteletadásra méltó. — a.

Alakuló gyűlés.

Az Országos Gyermekvédő Liga veszpremmegyei bizottsága 1916. évi december hó 27-én tartotta meg alakuló ülést.

A gyűlésen Koller Sándorné és dr. Óvári Ferenc elnököltek. A liga eljáját Göndör Ferenc titkár és Magyarász Ferenc zirczi plebános ismertették.

Edelszheim Gyulai Lipót báró védnök és gróf Széchenyi László kormányzó-elnök táviratban küldtek üdvözlötlet. Másoktól is érkezett sürögny és levél, melyben üdvözlök a veszpremi helyi bizottságot a vármegyei bizottság megalakítása alkalmából és bejelentik, hogy a bizottságba belépnek.

Elnök kérdésére, hogy kívánják-e a vármegyei bizottság megalakulását, a nagyszámban megjelentek egyhangulag igennel feleltek s így az Országos Gyermekvédő Liga veszpremmegyei bizottsága megalakult.

Alapító tagsági díj 1000, pártoló tagsági díj 100, rendes tagok fizetési kötelezettsége évi 5 korona. Tag lehet minden férfi, nő avagy jogi személy.

Az alakuló gyűlés 1000 tagból álló nagy bizottságot alakított, melyben a vármegye mind a 183 községét legalább 4—4 tag képviseli. Alakult továbbá: 100 tagu végrehajtó bizottság, 7 tagu intéző bizottság és 5 tagu számvizsgáló bizottság, ez utóbbi bizottság tagjaivá Gratzl Ödönt, Gubicza Lajost, Laczkó Dezsőt, Matauschek Rezsőt és Schiller Samut választották meg.

Az egyesület védői tisztségére vármegyénk hölgyközönsége köréből az ülésen is megjelent Jankovich Bésán Endréné, gróf Eszterházy Mariann, gróf Eszterházy Pálnét, Antal Gézánt, özv. Bibó Dénesné, dr. Bezeredy Viktornét, Gyérei Richárdné, Hunkár Dénesné, Hollitszer Károlynét, özv. Hász Lajosné, Jakóy Gézánt, Kondor Emilnét, Lonkay Arminnét, Magyar Károlynét, Óvári Ferencné, Schamsula Rezsónét, Szász Károlynét, Turczár Imrenét, Valla Gyulanét és gróf Vallisz Gyulanét kérték föl. Pénztárosul Nagy Irmát választották meg.

A megalakult veszpremmegyei bizottság nagy örömmel vette tudomásul, hogy a Veszpremben kizárólag középiskolai tanulók részére felállítandó „Hadi-árvaház” javára Veszpremm vármegye 40.000 koronát, Veszpremi város 20.000 koronát, a Veszpremi Takarékpénztár koronázási alapítványként hasonlóan 20.000 koronát felajánlott. A bizottság megkeresi s fölkeresi a megyebeli pénzintézeteket, hogy 1916. évi tiszta jövedelmükből a „Hadi-árvaház” javára alapítványokat tegyenek.

Az alakuló gyűlés az összes tagokat felkérte, hogy tagokat gyűjtsenek. Az elnökség intézkedik, hogy a gyermeknap az egész vármegyében egy azon napon legyen.

Örvendünk, hogy a nemzetvédés leghatalmasabb tényezője, a gyermekvédelem a mi ősrégi vármegyénkben meleg szivekre talált. A vármegyei bizottság megalakításával a mozgalom nem jutott nyugvó pontra, csak szükséges formát öntve elhelyezkedett a sok buzgalmat, ügyeszeretet, szives áldozatkészséget érdemlő hasznos intézmények sorában. A csemetét elültették. Növekedjek gazdagon virágozó fáva, amely családoknak is, a hazának is áldást gyümölcsöz.

Katholikus ujságok.

A közel multban összefoglalást adtunk a fővárosban megjelenő napilapokról. Közleményünk keresztény álláspontról vizsgálódva, jellemezte ez ujságok szellemét, irányát, törekvéseit. Megnyitotta az olvasók szemét, hogy lássanak s elibük tárta a nemzeti s társadalmi tetszetős szólamokkal megtévesztő, valóságban pedig a keresztény és magyar politikai reneszánsz ellen összeesküvő fanatizmussal harcoló lapok nyílt és rejtett törekvéseit.

Most is ujságokról szólnak. Kath. ujságokról, a föllendült, nemzeti s magyar faji érzésében s szellemében mindenkor világító, de bátorásban, öntudatosságban erősödött kath. sajtóirodalom gazdag s viruló terméséről. E lapok jellemzését abban a reményben adjuk, hogy olvasóink e fel-

világosítás után nem keresnek hamis nyomot a kath. sajtóirodalom megítéléséhez. Ezuttal nem is foglalkozunk az ellentétes tábor irodalmával és sajtójával, hanem annál nagyobb szeretettel mutatunk rá egyik jeles kath. írónknak, Harsányi Lajosnak közleményében a miénknek jó oldalaira s felhívjuk olvasóinkat annak hathatós támogatására.

Itt van mindenek előtt a napi sajtó. Van-e jól megszervezett, jól szerkesztett katolikus napilapunk? A lagymatag katolikusok azt mondják: nincsen. Pedig van, az „Alkotmány” fővárosi napilap. Akik e megállapítás ellen ágaskodnak, kereknek kijelentjük, hogy az Alkotmányt nem ismerik és régtől fogva elfogult lélekkel nézik. Sokak szemében talán a legnagyobb hibája az, hogy néppárti. De hát ez elegendő ok arra, hogy sok katolikus ne járassa? Vajjon azok a papok és világiak, akik a „Magyarországot” járatták, Károlyi Mihály-pártiak-e mind szazonosítják magukat a radikális gróf programjával? Vajjon az a sok pap és világi, aki a „Budapesti Hirlapot” járatta, mind munkapárti-e? Vagy aki a „Pesti Hirlapot” olvassa, azonosítja magát annak-keresztényellenes tendenciájával? Nem! Egyik lap se fedi ezeknek az olvasóknak a felfogását teljesen s mégis azt járatták. Arra nem is gondolnak, hogy az Alkotmányban sem kellene a tisztán náppárti irányzatot tekinteni. Talán az abban sok olyan dolgot, ami érdemessé teszi a megrendelésre. Elfogulatlanul állítjuk, hogy az Alkotmány semmivel sem gyengébb a többi pesti napilapnál. Egyáltalán nem papi lap, amint sokan szeretik hangoztatni. Jól értesültsége, elvénsege, hírszolgálati sokszor jobb, mint a többié. Vannak kiváló munkatársai, írói. Neves egyetemi tanárok dolgoznak bele. Kritikusai, szépírói között olyan nevekkkel találkozunk, mint Márkus László, Pethő Sándor, Erdős Renée. Semmi ok nincs arra, hogy a katolikus közönség bizalmatlan legyen iránta. Ma már tisztábban láthat sok mindent s beáthathatja, hogy egy jól szerkesztett katolikus lap nem hiányozhat asztaláról még akkor se, ha politikai felfogása több tekintetben nem egyezik a lapéval.

Ott van másik napilapunk, az „Uj Lap.” Friss, eleven 4 filléres újság, amelyet sok százezer példányban kellene elterjeszteni az utcán is. Van olyan jó lap, mint akár az Est, akár a Nap, akár a Kis Újság. Csak meg kellene már egyszer látni s nem kellene sajnálni a fáradságot, hogy kath. uraink a trafikokban egyszer-mászor megvegyék s beletekintsenek, mi is van benne?

Tudományos folyóirataink közül a „Magyar Kultúra,” a „Katolikus Szemle,” a „Religó” van olyan jó revü, hogy mindenkor fölveszi a versenyt pl. a Magyar Figyelővel, a Budapesti Szemlével, vagy a Huszadik Századdal. A bennük megbeszélte fontos problémák minden katolikus világi embert közelről érdekelnek s oly körültekintéssel, akkora tájékozottsággal vannak megírva, hogy mindenkor becsületére válnak a magyar kath. tudományos irodalomnak. Mennyi jóindulatu kath. fértnak van Veszprémben és mégis nem tudjuk, nem tudnánk-e ujjunkon megszámlálni közöttük azokat, akiknek asztalán ezek a komoly revük helyet foglalnak!

Heves világnézetű harc folyik a szépirodalmi folyóiratokban. A szépirodalom az ellenséges tábornak egyik legfontosabb eszköze lett. Nézzük meg a tarka könyvkiadásokat, ott megítélhetjük a harc nagyságát. Csupa keresztényellenes könyv új és új kiadásban. Pedig mennyi művészi színvonalu, keresztény-szellemű könyv jelenik meg a könyvpiacra! Ott vannak az „Élet Könyvei,” sorozatukban Andrassy Gyula, Izsóf Alajos, Cholnoky Jenő, Lampert Géza, Endrődi Sándor, Tömörkény István, Andor József, Domonkos István, Márki Sándor tudományos, művészeti, szépirodalmi könyveivel. Ott vannak a Szent István-Társulat regényei Sienkiewitztól, Colonnától, a Családi Regénytár kiváló elbeszélései, regényei. Vajjon hány veszprémi katolikus család asztalán láthatjuk őket?

Ott van a katolikusok magas nivóju szépirodalmi hetilapja, az Élet. A magyarság leghivebb belletrisztikai tolmácsolója. Egész sereg régi és új író dolgozik benne. Hetenkint szebbnél-szebb regényeket, elbeszéléseket, kritikákat, verseket, apróságokat közöl illusztrációk kíséretében. Olvassák, járatták-e katolikus családjaink s pl. Veszprémben hányan vennak ilyenek?

Ott van az ifjúság lapja, a Zászlók. A legkiválóbb magyar pedagógusok, miniszterek ismerték el, hogy Európában nincs még egy ilyen zseniális diák-lap. A leányok számára ott van a hasonló zsánertű Nagyasszonyunk, az elemista ifjúságnak a Kis Pajtás. Járatták-e minden család serdülő fia, leánya számára?

Az is le kell szögeznünk, hogy a katolikus lapok és könyvek sokkal olcsóbbak a többiekénél. Pl. az ifjúság pártatlan lapja, a Zászlók egész évre 3 korona, az Élet 20 korona, a Katolikus Szemle 10 korona. Oly csekély összegek, hogy járatták ezen a ponton bizonyára nem fordul meg.

Amikor minden él, mozog, fejlődik, tudunk kell, hogy Európa békéjében és eljövendő kulturális munkájában a keresztény világnézetre vár a legfontosabb feladat. Európa nem akar elzúllni, lejtőre jutni. Nagy vérvesztésé után új erővel készül, hogy mint a kereszténység s az általa támadt kultúra fátylavívője, tündöklő példaképe legyen a többi világrészeknek. Európa nem fog a vezérszerepről lemondani. Megújodásában s föltámadásában azonban elsőrendű feladata van a tiszta szellemű sajtónak és irodalomnak. Nem lehet ezt elégszer és egyre nyomatékosabban hangsúlyozni.

Igy ujév körül szoktunk a lapokra előfizetni. Nos, itt az alkalom, hogy megálljunk s ha eddig langy közönnyel néztük a keresztény sajtó és irodalom működését, most magunk is beálljunk az eljövendő megújodás munkásai közé. Ennek első kelléke pedig az, hogy katolikus lapora és folyóiratokra fizessünk elő s szellemi kincseinkkel is azokat keressük fel.

Kiváncsiak volnánk, hányan lesznek olyanok, akiknél nem talunk siket fülekre.

Lapunk igentiszteit olvasóinak és munkatársainak boldog új évet kívánunk.

H I R E K.

— **Ünnepi mise.** Bibornok megyés püspök Ur Ó Eminenciája rendelkezése értelmében tegnap délelőtt 9 órakor tartották az ünnepi misét a király koronázása alkalmából. A szent misét dr. Rédey Gyula c. püspök végezte segédlettel. A székesegyházban megjelentek a polgári és katonai hatóságok, a püspökség és a káptalan tisztikara, valamint sokan a városból. A Szentháromság téren a katonaság foglalt helyet. A hivatalos épületekre és sok magánháza kitűzték a nemzeti lobogót.

— **Adomány.** Bibornok megyés püspök ur Ó Eminenciája a veszprémi Jótékony Nőegyletnek 200 koronát adományozott. A jótéteményért ezen az uton mond halás köszönetet öv. Patzl Jenőné egyesületi elnöknő.

— **Szilveszter-est.** Az élet a legdrágább kincsünk e földön, melyet ha küzdelmek árán tartunk is fenn, kedves nekünk. Így év végén, mikor egy-egy esztendő eltűnik életünkéből, különös érzés szállja meg a lelkünket. Sietünk a templomba, hogy megköszönjük az élet Urának az alkonyodó esztendőt, melyben életünket megőrizte. Ennek az emberi érzésnek kielégítését célozzák templomunkban a Szilveszter-esti ájtatosságok, melyek a székesegyházban este fél hatkor kezdődnek.

A hálaadó könyörgés előtt Hoss József dr. theol. tanár szentbeszédet mond. — Uj év napján a 9 órai ünnepi misét Rédey Gyula dr. c. püspök celebrálja.

— **Adomány a kórháznak.** Simon György dr. apátkanonok a kórházi betegek karácsonyfájára, Kelemen Imre a kórházi betegek ujévi ajándékozására 50—50 K-át adományoztak. A kórházi igazgatóság a nemes szívű adakozóknak ezuton is halás köszönetét fejezi ki.

— **A menekültekért.** A veszprémi Jótékony Nőegylet az erdélyi menekültek javára társadalmi segélyes címén 500 koronát szavazott meg. Ebből az összegből az egyesületi választmány határozatából kifolyólag 200 koronát átadott öv. Patzl Jenőné elnökő Komjáthy László polgármesternek.

— **Távozó theologiai tanár.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter kérelmezte Bibornok Püspök ur Ó Eminenciájától, hogy a Konstantinápolyban archeologiai tanulmányok céljából alapított magyar intézet tagjai közé felvehesse Luttor Ferenc dr. helybeli theologiai tanárt. Luttor Ferenc dr. archeologiai munkássága ugyanis felhívta a kultuszminisztérium figyelmét. Rómában is több éven át foglalkozott egyházi archeologiai tanulmányokkal s tanári teendői mellett csak most nem régebben fejezte be a római szent Agnes templomról könyv alakban megjelent munkáját. Bibornok Püspök Ur ennek a kérelemnek engedett s dr. Luttort a papnevelés intézetben viselt tanári állásától felmentette s megengedte, hogy a konstantinápolyi megbízatást elfogadhassa. A távozó professzor urat melegen üdvözlőjük s kívánunk neki új szép munkaköréhez sok sikert. Egyuttal annak a reménységünknek is kifejezést adunk, hogy ő, aki ügyis, mint lapunk volt szerkesztője, később annak állandó munkatársa, kellemes írással továbbra is szellemi élvezetet fog szerezni sok veszprémi ismerősének, akik fájlatják távozását.

— **Koronázási ünnepély az iskolákban.** Ó Eminenciája bibornok püspökünk elrendelte, hogy a koronázás napján a fennhatósága alá tartozó egyházi és iskolai épületekre a nemzeti zászló kitűzessék s hogy a mindennemű tanulók az alkalmi istentiszteleteken megjelenjenek. Az iskolák ünnepély a tanítás megkezdése után tartják meg. A koronázás fontosságát a tanárok, illetve a tanítók alkalmi beszédben méltatják.

— **Az új felsőörsi prépost.** Hivatalos rovatunk közlése szerint Wurglich Agoston praelátus halálával megüresedett felsőörsi javadalmas prépostságot és a vele összekötött plébániajavadalmat herceg Baththyány-Sirattmann László, Horváth Lajos győregyházmezei áldozópapnak adományozta. — Az új prépost főúri gyermekek nevelője volt. Most 50 éves, Rábabeszen szentelté áldozópappá. Rövid káplánkodás után 1894-ben Magyarakimle községnek volt a plébánosa, mire 1896-ban gróf Erdődy Gyula hívta meg nevelőnek, ahonnan 1908-ban herceg Baththyány László családjához került hasonló minőségben.

— **Városi ajándék a koronázás napján.** A koronázási nap emlékére a városi hatóság 460 kgr. sertés- és marhahúst mért ki heti szegényeknek s a hadbavonultak szegény családjainak.

— **Közigazgatási kirendeltek.** A cs. és kir. hadseregparancsnokság Békefy Pal közigazgatási gyakorlatot, t. b. szolgabírói és Berky Miklós közigazgatási gyakorlatot, a belgrádi közigazgatási tanfolyamra kijelölté. A tanfolyam 1917. január 15-én nyílik meg s 6 hónapig tart.

— **Eljegyzés.** Sándorffy Béla, Sándorffy Ignác városi tanácsos fia, jofhallgató, eljegyezte öv. Szabó Lajosné leányat, Jolánt.

— **Megbízás.** Az igazságügyminiszter Puskás István dr. veszprémi kir. törvényszéki jegyzőt önálló működési körrel ruházta föl.

— **Hangverseny.** Művészi élvezetben lesz része városunk és vidéke intelligens közönségének január hó folyamán. Hazánkban s a külföldön egyaránt híres-neves fiatal művészpár, Andrejka Margit és Pogány György, a bécsi Volksoper tagjai rendeznek Wagner- és dalestélyt. A részletes műsört s a hangverseny napját jövő számbunkban közöljük. Mindkettő magyar művész, a meghírettet tehetségek sorából. Fenyves művészi dicsőséggel hordozzák világvárosokban a magyar nevet. Résztvettek a berlini udvari opera megnyitásán is. December 11-én Budapestben hangversenyeztek. A Tanhäuser, Walkürok, Siegfried című Wagner-operából mutatták be felséges részleteket. A sajtó osztatlan dicsérrel adózott művészi értéküknek, sikerüknek. A hangverseny jövedelme olyan jótékony célt gazdagít, amelyet a mi hazafias s művészetpártoló közönségünk is szívén hordoz. A ritka dalestély meleg pártfogását előre is olvasóink jóindulatába ajánljuk.

— **A Dalegyesület közgyűlése.** A Veszprémi Dalegyesület dec. 24-én tartotta évi közgyűlését **Csajághy** Károly kir. törvényszéki bíró elnöklésével. Hangulatos, a tagokat további kitartásra buzdító szép megnyitói beszéde után **Bertalan** László olvasa fel titkári jelentését az egyesület ez évi működéséről. Gazdag sorozatban szemléltette az egyesület tevékenységét. A háborus esztendőket tapasztalták a működő tagok számát, de a gyűlés elé vitett történeti kép színes mozzanatok csoportosításában szemléltette, hogy a Dalegyesület ebben az évben is a régi munkakedvelő, lendületes szorgalommal hódolt a szerepléseinek művészi sikerivel rajongó híveket szerzett a magyar dal kultuszának. A titkári jelentés csendülő dala volt a lelkes értesítés a költői dísszel festett rajza egy lelkes csoport dalos kedvének, dallal nemesítő törekvéseinek. A pénztáros számadatait **Geiger** Reszó mutatta be s jelentést tett a sok hátralekrol. A közgyűlés határozata szerint a katonai szolgálatot teljesítő s az eltávozott tagok hátralekrait törlik s utóbbiakat kijegyzik a tagok sorából. A közgyűlés **Gadl** Sándornak elismerése jeléül az előző évben megszavazott tiszteletdíjat újra kiutalta. Tiszteletdíjat szavazott meg a helyettes pénztárosnak is, aki ezt visszaadományozta az egyesületnek. Elnök indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy **Illés** Dezső társelnök szép beszédét, melyet az elesett hősök sírjánál november 1-én mondott, jegyzőkönyvben megörökítik. **Bertalan** Károly indítványát is elfogadta a közgyűlés. Ez az indítvány szorosan kapcsolatos az egyesület működésének fejlesztésével s a művészi eredmények fokozásával. Az egyesületnek több tagja van, aki az ének-elméletben kevésbé járatos. Az ilyenek részére az egyesület heti egy órában előadást tartat. Az előadásra **Gadl** Sándor karmester szívesen s díjtalanul vállalkozott. A jelentkezés nem kötelező, de alig hiszünk, hogy egyetlen tag is elmarad az ének-elméleti órákról. Gyarapítja a tudását, magának is könnyebbé teszi, hogy ismeretlen dalok szépségét megismerhesse s az egyesület művészi céljának megvalósítását is előmozdítja. Az elnök végső szavaiban az énekórák és énekpróbák pontos látogatására buzdította a tagokat.

— **Városi képviselő választása.** Csendben, a tömegek távollétében kevés választó részvételével folyt le mult csütörtökön a választás. Nagyobb érdeklődés csak az északrészi kerületekben mozdult. Itt a szavazók több nevet hoztak forgalomba s az eredmény érthető kiváncsiságot ébresztett. Egyébként rend volt mindenütt.

Megválasztottak: **I. kerületben.** Rendes tagok: Dr. Illés Dezső, Pettkó Zsigmond, Suly László, Boór Lajos, dr. Fischer Miklós. — Póttagok: Sente Gyula, Lőrincz József.

II. kerületben. Rendes tagok: Ábelesz Jenő, dr. Benkő Károly, dr. Hoffer Ármán, Hajda Gyula, Hajagos Imre, Korai Adolf. — Póttagok: Reininger Lajos, Sárdi Mihály.

III. kerületben. Rendes tagok: Radocza Vince, dr. Végely Kálmán, Berger Arnold, Takács József gépész, dr. Bibó Károly, Hirschfeld Béla, Kész Ferenc. — Póttagok: Próder István, Weisz Lipót.

IV. kerületben. Rendes tagok: Lengyel Ignác, Baráth Miklós, Neumann Gyula, Nagy Sándor, Próder József. — Póttagok: Márton Gyula, Boros József.

V. kerületben. Rendes tagok: Lukács Imre, Krizmanics Antal, id. Vinkelmann Antal, Bauer Adám, Csomai Imre, ifj. Csomai István, Lohonyai István. — Póttagok: Fertig Mihály, Supka Mihály.

VI. kerületben. Rendes tagok: Tisztartó Sándor, Fehér Sándor, Dukovits Károly, Széll István, Takács János. — Póttagok: Rada Antal, Ujj János.

— **Lábadózó katonák gazdasági oktatása.** A veszprémi vármegyei Gazdasági Egyesület a veszprémi honvéd lábadózó osztagban elhelyezett katonák részére 3 hónapig tartó gazdasági tanfolyamot rendez. A gazdasági tanfolyam célja, hogy a polgári életben földműveléssel foglalkozó katonákat megtanítsa az okszerű gazdálkodásra, hogy a háboru után helyesen gazdálkodva többet tanuljanak. Ezen tanfolyam keretében nemcsak szorosan vett gazdasági kérdések lesznek előadva, hanem kitérnek az előadók a falusi nép egészségügyi, jogi és anyagi védelmére is, amennyiben kioktatják a földművelő népet fertőző betegségek elleni védekezésére, a telekönnyvi eljárás és a házastársok közötti jogviszony megismerésére, a gazdasági jog elemeire. Tanfolyamon történelmi előadásokat is fognak tartani, ezzel a falusi nép hazaszeretét, erőfeszítést ösztönöztetik a tanfolyam megszervezésére. A tanfolyam vezetője **Kajdacsy** Endre várm. gazd. egyesületi igazgató lesz, előadó társai pedig dr.

Vadnay Szilárd megyei főorvos, Havas Jakab törv. állatorvos, Pillitz Ármán j. m. kir. állatorvos, Sierand Kálmán urad. intéző, dr. Barna Leander főgimn. tanár, Kletzár Miksa vm. árvész. ülnök, Csákány Sándor törv. bíró, dr. Lenkey Dezső főhadnagy, kir. jbró, Schön József püspöki főkeresz és dr. Sági Ede főhadnagy, ügyvédjelölt.

— **A szegény tanulók cipője.** A városi hatóság szétosztotta cipő- és ruhadományát a szegény tanulók között. A kedves újvívi ajándék kézreadása dr. **Csolnoky** Ferencné s dr. **Komjáthy** Lászlóné urnők felügyelete alatt történt. A hatóság azoknak gyermekeit, akiknek adósságmentes házuk, tiszta fizetésük s felemelt hadisegélyük van, nem részesülhetnek a káptalani adományból. Ugy értesülünk, hogy a város által kiosztott cipő, fű- és női ruha s a szegények között kiosztandó fa összes értéke meghaladja a huszezer koronát.

— **Rekvirálás.** A városi bizottságok ezen a héten is folytatták a rekvirálást. Van is több-kevesebb eredménye. A bizottságokban változás is történt. A burgonyarekviráló bizottság elnöke **Török** Gyula dr. rendőrkapitány volt. Nagy hivatalos elfoglaltsága miatt felmentését kérte. Helyébe **Perlaky** Gyula árvaszéki ülnök került, aki a rekvirálást a III. kerületben vezette. **Perlaky** Gyula helyét **Benkő** János számtiszt, utóbbi helyét pedig **Nagy** József tölti be. Ugy halljuk, hogy a rekvirálást a kifizető határrnapig alig lehet befejezni. — A vármegyei rekvirálást is szigorúan folytatják. A kivetett 1500 wagon gabona ennek dacára is alig folyik be. Hét-nyolcszáz wagonra mégis számítanak s ez az eredmény is indokolja a rekvirálás szükségességét.

— **A veszprémi záróra.** A hatóság a kormányrendelet alapján a veszprémi zárórát éjjeli 11 órában állapította meg. Ennél szigorubb korlátozás a közbiztonság veszélyeztetése nélkül nem lehet. Ez a záróra szállodákkal kapcsolatos vendéglőkre, kávéházakra s egyéb italmérsi helyiségre egyaránt kötelező. A jutasi állomás éttermére azonban nem vonatkozik.

— **Háborus gazdasági előadások.** A Magyar Gazdaszövetség országszerte gazdasági előadásokat tartat a tél folyamán. Ezen fontos akcióját kiterjeszti a Szövetség Veszprém vármegyére is, amennyiben január, február és március hónap Veszprém, Papkeszi, Tótvázsony, Nagyvázsóny, Lajoskomárom, Pápa, Siófok, Fokszabadi, Devescer és a bakonybéli gazdakörökben gazdasági előadást tartat a háborus rendeletek magyarázatáról. Veszprém vármegye területére előadoul **Kajdacsy** Endre vármegyei gazdasági egyesületi igazgatót kérte fel a Magyar Gazdaszövetség. Az egyesület igazgatója előadásaiban meg fogja jelölni mindazon gazdasági feladatokat, amelyek a többtermelés érdekében a háboru után a gazdáknak követniök kell.

— **Husmérés.** Köztudomásu, hogy a város marhahizlalót tart fenn. Az üzem az **Oblatt**-cég felügyelete s vezetése alatt áll. A kimerést is a cég helyiségében végzik. **Oblatt** Lajost a katonaságtól ebből az okból felmentették. A felmentés dec. 31-én lejár. A tanács, — minthogy újabb felmentés hiányában a cég felelőssége megszűnik — megvitatta, hogy az állatkészletet eladja-e, vagy a hizlalást, illetve kimerést folytassa. A megállapodás az lett, hogy a marhahizlalást s huskimérést a város tovább folytatja. Lehet, hogy az újabb üzem többé kerül, a főcel azonban az, hogy a közönség jutányosabb husellátása biztosítva legyen.

— **Gabona a hordóban.** Egy bakonyvidéki földbirtokos két teres kocsit küldött ábrahám szőlőjébe. A kocsikon hordók s ezek körül a nehéz muraközi lovak részére takarmánymű volt. Amikor a kocsik a Kossuth Lajos-utcában aláereszkedtek, **Rigó** György r. tizedes a kocsisokat — egyikük oroszfogoly, a másik rendes alkalmazott volt — megállásra szólította föl s a teher minőségére s az utazás végállomása iránt érdeklődött. Az érdeklődést csakhamar nyomozás is követte s az eredmény egyenesen szenzációs volt. A két kocsi teherállományának ez a listája: zsákokban tizenkét métermáza buza, a hordókban jó ábrahám bor helyett ugyancsak buza, továbbá három métermáza cukor, 50 kg. mak, 50 kg. köles s vagy 40 kg. disznózsír vendélyben. Kisült, hogy mindez a repülő zsákmány a rekvirálás elől kiváncsított zavartalan helyen meghúzódni. Most már az egész rakomány a Gazdasági Bank raktárában őrvendez, amiért hogy a csunya titkolózás békiyöl

közül fölszabadult. Azt hisszük, hogy az ügyes rendőrnök is lesz majd oka az őrvendezésre. Hogy ki nem tartozik majd az őrvendők közé, az talán nem is találós kérdés.

— **Történelmi képek.** A vallás- és közoktatási miniszter a gazdasági és iparostanonciskoláknak is engedélyezte ugyanazokat a történelmi képeket, melyeket az összes elemi iskoláknak megküldött.

— **Hadikölcsön.** A vármegyei tanítók jegyzése az ötödik hadikölcsönre igen szép eredményre folyik. A kir. tanfelügyelőség a hírlap útján is kéri mindazokat a tanítókat, akik nem a tanfelügyelőség által megnevezett helyen jegyzik pénzüket, mindazáltal jelentést be hivatalnál a jegyzés összegét.

— **Hadisírok.** A veszprémi vármegyei tanítók szépen kivették részüket abból a mozgalomból, mely a hadisírok felekesítése, illetve azoknak emlékművel való megjelölésére irányul. Amint értesülünk erre a célra 404 kor. 19 fill.-t gyűjtöttek.

— **Levél a fogságból.** November 16-iki keltezéssel szép írásu levelet kaptunk az orosz fogságból **Berezovkából.** **Nagy** Ferenc, **Törzsök** Sándor, **Willand** János törzsörmszterek s **Heiszler** András őrmester a feladók, mindannyian a 31. honvéd gyalogezredből. Azt írják nekünk, hogy a messze távolból sokszor gondolnak minden veszprémire és melegen üdvözölnek mindnyájunkat. Boldog üdvözlendő kívánásával a közeli viszontlátás reményét fejezik ki. Gondolatunk elszáll hozzájuk a messze távolba s meleg kézzorítással mondunk nekik köszönetet a figyelemért. Bárcsak teljesülné reményünk mielőbb, hogy boldog örömmel fogadhassuk érkezésüket a szomorú fogságból. Isten oltalmazzon benneteket drága véreink!

— **A pápai villamosvasut.** Emlegettük már, hogy **László** György budapesti vállalkozó előmunkálati engedélyt kért Pápától Tapolcafélig vezető villamosvasútra. A kereskedelmi miniszter a kérvényt véleményezés végett megküldötte Pápa városának. A polgármester s a tanács a város jövőjére nagy kihatással levő praktikus tervet melegen pártolja s erről a miniszter feliratban értesítette. A felirat kiemeli a tervezett vasut fontosságát a város közelielmezésére, közegészségére, forgalmára. A termelők könnyen és gyorsan hordhatnák áruikat piacra. A városi tömeglakások megszűnnének, megert a gyári munkások a közeli falvakban egészséges lakásokhoz juthatnának. Viszont a falusi lakosok a város gyáripárban találnának könnyebb megélhetésre. A kizemelt utvonalon, a a Tapolca folyó környékén tizenegy műmalom, téglagyár, mészető kemence, kő- és kavicsbánya van. Ezeknek iparterményeit könnyű szerrel lehetne a városba, az állomásra szállítani. A vasut közelebb hozná a városhoz a tanítóképzőt és a földművesiskolát, amelyek három km.-re fekszenek a városról. A tanárok és tanulók közlekedését az arra vezető villamos megkönnyítené.

— **Új csapatkereszt.** A hivatalos lap közli a „Károly csapatkereszt” alapszabályait. E szerint az új csapatkereszt sorrendben a vasárdemerkert után következik. Szalagja fehér-piros, bordázva, széles piros középsávval. A csapatkeresztet megkapja minden katona, csendőrről és pénzügyőr, aki legálább tizenkét hétig szolgált a harcúterén és ez alatt harcban vett részt. A reptőlők csak akkor kapják meg a csapatkeresztet, ha az ellenség fölött legálább tíz légláratot tettek meg.

— **Nagyobb lesz a sörhiány.** A miniszterium az árpanak sör- és malatagyártás céljaira való felhasználását további korlátozásnak veti alá. A sörgyáraknak eddig 800 000 métermáza árpa járt volna. A miniszterium azonban csak 200 000 métermázát hagyott meg nekik s még július havában kötelezte őket, hogy régi vevőknek a korábban átvett mennyiségek 25%-át szállítsák le. Amely vevő azelőtt 100 liter sört vett a gyártól, a háboru alatt csak 25 litert kapott. A most megjelent rendelet a feloldozható árpaneménységet 100 000 métermázásra korlátozza és egyben meghatározza azt is, hogy a sörgyárak ezentul csak a korábban vett mennyiség 13%-át kötelesek szállítani. Az a vendégios tehát, aki a békében 100 liter sört kapott, a háboruban pedig eddig 25 litert, ezentul csak 13 litert fog kapni.

— **Lehet táviratozni az oroszországi hadifoglyokhoz.** A romániai háboru megkezdése óta az Oroszországban levő hadifoglyokhoz táviratozni nem lehetett. Mivel az érintkezés eddigi akadályai elhárultak, most ismét megengedik a táviratozást az orosz fogságban levő katonákhoz. Egy szó díja 64 fillér.

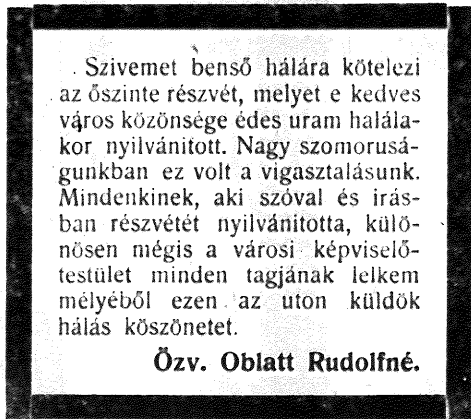
— **Hadi Emlékek katalógusa.** A Hősök Emléket Megőrkítő Bizottság egy katalógus sorozatban fogja kibocsátani azoknak a szabadon álló hadiemlékeknek, katonasíroknak, emléktábláknak és emléklapoknak terveit, amelyeket magyár művészek a bizottság felkérésére készítettek és fognak készíteni. A bizottság ezzel azt a hazafias és művészi célt kívánja szolgálni, hogy a hősök emléke mindenütt, még a legkisebb községben is és a legszegényebb hájlekban is művészi emléklappal örökítessék meg. Működése teljesen altruisztikus jellegű. Maga a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz intézett egyik rendeletében melegen támogatja a bizottság nemes törekvését, amelynek első dokumentuma az a katalógus, mely a bizottság kiadásában, Lukács György elnöklése mellett, Györgyi Kálmán szerkesztésében most került ki a sajtó alól. A rendkívül szép, művészi ízlésű katalógus pompás reprodukciókban mutatja be a magyar művészet hadiemlék-terveit. Ott találhatjuk benne Györgyi Dénest, Almásy Balogh Lóránt, Reihel Kálmán, Hikisch Rezső, Spiegel Imre, Horváth Béla, H. Pintér Gyula, Tóth Gyula, Vágó László, Spiegel Frigyes, Jónás Zsigmond, Sváb Gyula, Brassóvári Sziárd, Hogner Guido, Kertész K. Róbert, Tschéuke Hermann, Janszky B., Vágó József, Bethlen Gyula, Konya Zoltán, Thein János, Vass Viktor, Kallós Ede, Kovács Erzsébet, Braun Arnold, Móré Ödön, Pongrácz Siegfried, Dankó Ödön, Fekete Oszkár, Szege Sándor és Haranghy Jenő terveit. A bizottságot a tervezések művészi színvonalának biztosítása mellett az szempont is vezette, hogy minél olcsóbb kivitelű tervek kerüljenek a katalógusba, mi által a szegényebb községek és magánosok részére is hozzáférhetővé kíván tenni művészi emlékműveket. A gyönyörű reprodukciók mellé árjegyzéket is csatolt a bizottság s az egész katalógus elé Herzeg Ferenc szép és meleg előszót írt. Kívánatos, hogy a katalógusból minél szélesebb körben ismertekké váljanak a tervek, amelyek csakugyan méltóan képviselik a hősök emlékének megőrkítésénél a magyar művészek tehetségét és kegyeletét. A bizottság irodája, ahol az emlékmű-tervek és minták megtekinthetők, Budapest VII., Károly-körút 3. sz. alatt van.

— **Új rendelet a felmentésekről.** Az eddig betervezett felmentési kérelmekhez külön okmányokat csatolni nem kellett. A jövőben betervezendő kérelmekhez csatolni kell azokat az okmányokat, amelyekkel igazolni tudja a folyamodó a kérvényben előadott indokok valóságát. Gazdasági érdekekből folyamodóknak csatolni kell a családi értesítőt, birtokívet, a családtagok munkaképességére vonatkozó hatósági orvosi bizonyítványt és az esetleges haszonbéri szerződéseket. Az összes okmányokat bélyeg- és díjmentesen kell a hivataloknak kiállítani.

— **Új záróra.** A kormány a tüzelőanyagokkal való takarékoságot rendeli el. A rendelet szerint a városok és községek utcai világítását annyira kell korlátozni, amennyire azt a közbiztonság érdekei megengedik. Hogy ez a határ hol van, azt a városi tanács, illetve a főszolgabíró állapítja meg. A nyilvános étező és szórakozó helyiségeket (vendéglők, korcsmák, italmérő vagy elárúsított helyek és más hasonló üzletek, színházak, mulatóhelyek, kávéházak, stb.) vidéken éjjeli 11 óráig tovább nem szabad nyitva tartani és reggel öt óra előtt nem szabad kinyitni. A nyílt árúsító üzleteket (boltokat), az azokhoz tartozó irdói és raktárhelyiségeken kívül január és február hónapokban esti hét óráig reggeli fél nyolc óráig, március és április hónapokban esti hét óráig reggeli fél hét óráig zárva kell tartani. Az olyan üzleteket, amelyekben túlnyomóan élelmi vagy egyedárusági cikkeket árúsítanak, január és február hónapban esti fél nyolc óráig reggeli fél hét óráig, március és április hónapokban pedig esti fél nyolc óráig reggeli fél hat óráig zárva kell tartani. Ugyanez a rendelkezés áll a nyílt üzletekre is, kivéve azokat, amelyekben anyagmegmunkálás folyik, vagy amelyekben a közönségnek kizáróan helyben való fogyasztásra szolgálóknak ki élelmiszereket. A törvényhatóság első tisztviselője a kereskedelmi miniszter engedelmével a helyi szükséghez képest az üzletek nyitvatartására szigorú korlátozásokat is megállapíthat. Az üzletelhelyiségek belső világítását, valamint a kirakatokat az elkerülhetetlen szükség mértékére kell korlátozni. Amely kirakatot eddig két láng világított meg, ott ezental csak egy lángot, amelyet pedig két lángnál több világított meg, ott az eddig alkalmazott lángoknak legfeljebb csak egyharmadát szabad alkalmazni a kirakat megvilágítására. A külső megvilágítást, továbbá a név- és cégtáblák

világítását és általában a reklámcélt szolgáló világítást határozottan megtiltja a rendelet. Ha azonban ez közérdekből kívánatos, azt az elsőfoku rendőrhatalóság megengedheti. A magánhelyiségek világításáról csak annyit mond a rendelet, hogy ott a legmesszebbmenő takarékoságra kell törekedni. Szükség esetén az elsőfoku rendőrhatalóság a törvényhatóság első tisztviselőjének hozzájárulásával ebben a tekintetben is tehet korlátozó rendelkezéseket. Aki a rendeletet megszegi, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. A rendelet január 2-án lép életbe.

— **A Közgazdasági Bank- és Takarékpénztár r.-t. Igazgatósága** ezennel közhírré teszi, hogy 1917. január 1-től kezdődőleg további intézkedésig rendes betétek után 4% kamatot, folyószámla betétek után 3-6% kamatot fizet. Ezen kamat megállapítás úgy a régi, mint az új betétekre alkalmazást nyer. A tőkekamatadót, mint eddig, ezután is az intézet fizeti.

Szívetem benső hálára kötelezi az őszinte részvét, melyet e kedves város közönsége édes uram halálakor nyilvánított. Nagy szomorúságunkban ez volt a vigasztalásunk. Mindenkinek, aki szóval és írásban részvétét nyilvánította, különösen mégis a városi képviselőtestület minden tagjának lelkem mélyéből ezen az uton küldök hálás köszönetet.

Özv. Oblatt Rudolfné.

Katonák gazdasági oktatása a háború alatt.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület a Veszprém elhelyezett m. kir. honvéd lábadó osztály földmivelő legénysége részére három hónapi időtartamra terjedő mezőgazdasági tanfolyamot rendez. Ezen tanfolyam keretében nem feledkezik meg az Egyesület az üdülő bébesült katonák házi ipari oktatásáról sem. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület igen hasznos tevékenységet fejt ki, midőn a harctérről hazatért és bizonyos időre pihenésre vezényelt katonákat foglalkoztatja. A harctéren küzdő katonák többnyire elfasult minden iránt, újra kell ösztönözni, tanítani, még polgári foglalkozásának szeretetére, becsülésére is, épügy, mint a lábadó nagy beteget a járásra.

Akinek az Isten földet adott, az könnyebben vissza fog térni ahhoz, mint azok, akik a bekés időkben mint mezőgazdasági munkások és cselédek keresték kenyerüket. Az a hosszú idő, amelyet a lövészárokban töltöttek, nagyon megváltoztatta a harcosok természetét, csak nehezen, nagyon nehezen fognak hozzá szokni a munkához, a polgári fejelemhez.

Már a békében töltött a falusi nép a városok felé, hol kényelmesebb munkát, több szórakozást talált. — Mi lesz a háború után? Az ipar rohamosan fog fejlődni, a gyárak magukhoz vonzzák a falusi nép szegényebb rétegét s ez az előrelátható körülmény a mezőgazdaság, a gazda rovására fog történni. Nehéz viszonyok közé kerülnek a birtokosok és bérlők is.

Mind Ezeket szem előtt tartva, a Veszprémvármegyei s még több más gazdasági egyesület példájára az egész országban meg kellene honosítani a katonaság gazdasági oktatását, felbresztetni a magyar katonák szívében az ősi foglalkozás iránti szeretetet, megtanítani a telkes gazdákat arra, hogy majd a nehéz viszonyok között a munkáskez hiányában miként kell eredményesen gazdálkodni, hogyan lehet a föld termését fokozni.

Gondoskodott a vármegyei gazdasági egyesület arról is, hogy a föld lángoló szeretetere megtanítsa a szegényt s gazdagot egyaránt. Felkérte dr. György Loránd földmívelésügyi miniszteri tanácsost, hogy a gazdasági tanfolyam keretében adja

elő a veszprémi lábadó katonáknak az „Anyaföld” című költői ihlettel megírt gyönyörű művét. A föld gyermekei, akik a falu világából szakadtak a katonasorba, nagy lelki gyönyörűséget fognak érezni, ha ezt a gyönyörű művet élvezhetik. György Loránd „Anyaföld” című munkája bemutatja a mezőgazdálkodás az ókori gazdálkodás módjától kezdve a mai legintenzívebb gazdálkodásig. Előadását részben vetített képekben, részben mozgóképek felvételei bemutatásával kíséri. György Loránd előadása a gazda szívéhez szól, felbresztja a földmivelő nép vágyát a föld megbecsülésére.

A három hónapos tanfolyamon megtanítja az egyesület szakképzett előadói kara a földmivelő katonákat mindazokra a tudományokra, ami a gazdasági haladást, a falu boldogulását elő fogja mozdítani.

Az előadások egyik legfontosabb tárgya lesz azon gazdatársadalmi feladatok ismertetése, mely feladatokat a földmivelő népek a háború után meg kell valósítani. A gazdatársadalom szervezkedése, a mezőgazdasági kamarák létesítése, a szövetkezés, az összetartás a csirája mindazon feladatoknak, amelyek a jövő jólét termékeny fáját fogják nevelni. Ha ezen szellemről áthatva megátalul az erős gazdatársadalmi osztály, úgy már sokkal könnyebb lesz az okszerű gazdálkodást meghonosítani, amelynek alapvető elemeivel bőségesen foglalkozik a gazdasági tanfolyam programja. Ha a gazda megismeri a helyes talajmívelés természetfokozó eredményét, ha tisztába lesz a kihasznált talajérők mikénti visszapótlásának kérdésével, ha tud védekezni az állati és növényi kártevők ellen, ha bizonyos rendszert képes teremteni gazdálkodásában, úgy a jövőben már bizonyára többet fog termelni.

Fontos feladat lesz a jövőben az intenzív állattenyésztés. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha a gazda ismeri a helyes tenyésztési szabályokat, okszerűen takarmányoz, védekezni tud a járványos és ragadós állati betegségek ellen. Fontos feltétele a sikeres állattenyésztésnek, hogy a jövőben több gondot fordítsanak a gazdák a rétek és legelők művelésére.

Ezen felsorolt kérdések lesznek a tárgyai a három hónapos katonai mezőgazdasági tanfolyamnak. — A szorosán vett mezőgazdasági oktatáson kívül egyéb feladatai is lesznek a tanfolyamnak. A falusi jólét előmozdítása érdekében a tanfolyamon történelmi elbeszélő előadások fognak tartani, megismertetik a katonákat a gazdasági jogismeret elemeivel s különösen nagy súlyt helyez a tanfolyam vezetősége arra, hogy a telekkönyvi eljárás s a házastársak közötti jogviszonyt népszerűen ismertesse a földmivelő katonákkal, mert ezek a mindennap előforduló kérdések a falu népe előtt teljesen ismeretlenek és sok bajnak, viszálynak s családi egyenetlenségnek az okozói.

A harctéren elvérzett hősök helyébe egy erős, új generációnak kell lépni, ezért szükségesnek veljük, hogy a tanfolyamon kioktassuk a földmives apákat arra is, hogy miképpen védjék meg a maguk és gyermekeik egészségét, milyen intézkedéseket tegyenek a gyermekpusztító fertőző betegségek ellen. Tanácsos a tanfolyam egy előadója, hogy a szülőknek miként kell nevelni a falusi gyermeket, amely nevelésnek a vallás, az erkölcs-, a haza- s a munka-szeretet a talpköve.

A nemzeti érzést, a hazaszeretetét s a magyar föld megbecsülését is bele akarjuk ojtani a magyar gazda szívébe s ezért rendezünk a tanfolyamon történelmi elbeszélő előadásokat és megemlékezünk a jelen háború egyes hőseinek dicső tetteiről is.

A tanfolyam mindent fel fog ölelni, ami a földmivelő nép jólétét előmozdítja, tudását fejleszti s erkölcsét nemesebbíti. — A falut erőssé kell tenni, mert a falu boldogulása, jóléte az ország legfontosabb érdeke. Hiszen a falu népe alkotja a nemzet zömét, a földmivelő nép szolgáltatta a városok élelmet, a gazda teremti elő az ipari nyersanyagot, tehát közös érdek, hogy minden társadalmi osztály arra törekedjék, hogy a magyar földmives osztály a tudás és józanság fegyverével küzdve haladjon előre.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület három hónapi időtartamra terjedő katonai mezőgazdasági tanfolyamának jelentőségét és horderejét mindenki ismeri és mindenki csak elismeréssel és köszönettel adózhatik az Egyesületi derék vezetőségének, meri köztudomású, hogy a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület a hosszantartó háború alatt fokozottabban erővel, nagyobb kitartással s példásabb eredményekkel dolgozott, mint a múltban, a békében.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat könyvel.

Jó olvasnivalót adni ma, háboruban, nemcsak kulturterjesztés, hanem sokkal több cél: vigasztalás, amelyre ma mindenki rá van szorulva. A jó könyv fölemel, kiengesztel, felelőn tanít s a jó könyv a sebes lelkek orvossága. Az a halom olvasnivaló, amellyel, mint minden esztendőben, ezidén is megjelenik a karácsonyi vásáron a Szent-István-Társulat, jó könyv akkor ez értelemben is, hogy a háborus idők lelki szükségleteihez van összeválogatva. Nem azt jelenti ez, hogy minden kiadvány tárgya háborus, hanem hogy a hangulata olyan, aminő a lelkek diszpozíójának ma leginkább megfelel.

Itt van mindjárt Andor József regénye a *Boldog Otthon*, mely gyönyörű irás, minden szava csendes muzsika s lágy simogatás a beteg szívében. *Báthory Nándorné Asszonyi életművészet* című könyve a nőknek ad programot, irányelveket s nem véletlen, hogy éppen akkor, midőn a háboru annyi meg annyi anyát, feleséget, menyasszonyt állított kegyetlenül új életet felé. Dr. *Jehlicska Ferenc* a társadalmi bajokra világít rá *Erkölcsei és társadalmi jótéti művében* s mélyen járó életfilozófiája megtalálja a kulcsát azoknak a problémáknak is, melyeket a háboru felforgatott életviszonyai tiporak össze.

Akit a háboru gyorsan kergetőző szörnyűségei türelmetlenné tettek ahhoz, hogy az irodalomban élvezni tudja a csendes meséket, izgalmas cselekvést, a fantázia lendületes erejét találja meg *Katona E. regényében*, a *Forradalom*-ban. Az ifjúság lelki nevelését munkálják a Társulat kiadásában megjelent ifjúsági szindarabok, melyeknek értékét a szerzők neve: *Sik Sándor*, dr. *Kovács Lajos*, dr. *Magyarász Ferenc* eléggé garantálja. A hitvédelmi füzetek rovatában dr. *Mihályfi Ákos*, dr. *Jehlicska Ferenc*, *Zsigovits Béla* gondoskodtak a templomi könyvestáblákra való aktuális és értékes anyagról, a népirat újdonságok írói között kiváló neveket találunk, mint dr. *Glattfelder Gyula*, dr. *Vass József* és *Kriston Endre*.

A *Vulgata III.* kötete a „Legujabb elbeszélések” között dr. *Sziklay János* novellája és *Váth János* eredeti meséjű elbeszélése, *Molnár István* kitünő gazdasági kézikönyve: *A kisgazda teendői a háboru alatt és után*, mely a gyakorlati utmutatás formájában vezérfonala lehet minden gazdásznak. *Varga Dezső* mély tudással megírt könyve *Az Egyházatyák kora* s a gazdag és változatos tartalma *Naptár* egészítik ki a Szent-István-Társulat karácsonyi könyveinek sorozatát, mely ezidén is méltó ahhoz a kulturmunkássághoz, mellyel a Társulat a hasonló vállalatok között mindig előkelő helyet biztosított magának.

Eladó
egy

kerti ház,
melyen van 1 szoba,
konyha, kamra és
hozzá egy

nagy kert
(72×60 méter terület).

A kertben van ivó-
és öntözőkut.

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Walus János kófaragósegéd és Csomai Mária leánya Éva ref. — Polgár József máv. pályőr és Horváth Erzsébet leánya Margit r. kath. — Szakonyi Károly cipésziparos és Kovács Karolin leánya Margit Erzsébet r. kath. — Jakasics Róza varrónő fia Károly Leó r. kath. — Horváth János kófaragósegéd és Reák Rozália fia József r. kath. — Keller Ferenc városi vízvezetéki szerelő és Pfeiler Erzsébet leánya Margi

r. kath. — Szedlák Ferenc napszámos és Szűcs Mária fia József r. kath.

Halálozás.

Zehman Erzsébet r. kath. 1 hónapos. — Czechmeiszter József ev. 5 hónapos. — Kovács Ilona r. k. 23 hónapos. — Tóth Epingör Jánosné Czmák Mária földmives neje r. kath. 61 éves. — Greguss Mária r. kath. 14 hónapos.

Házasság.

Dukovics István vármegyei főlevéltárnok ev. és Kövess Mária Ludmilla Margit székesfővárosi tanárnő r. kath.

A háboru krónikája.

December 24. Az Erdőskárpátokban több járóvállalkozásunkból foglyokat és géppuskákat szállítottunk be. Mesticanescitől délre az oroszoktól ismét elfoglaltunk egy nemrég földadott állást. — Az olasz harcierről nincs jelenteni való. — Az Yperni- és a Wytschaete-könyöknél a tüzérési tevékenység tegnap jelentékenyen megerősült. Yperntől délkeletre angol osztagok támadtak. De a németek visszaverték őket. A Champagnei- és Maas-arcvonalon csekély tüzérési tűz volt.

December 26. A harci tevékenység hevessége több arcvonalszakaszon növekedett. A Dobrudzsa-i műveletek folytán az ellenség a tartomány északnyugati szögletébe szorult. Dobrudzsában elfoglaltuk Isáccéat, Tukseánál a tüzelés még tart. — Az Uz-völgytől északra egy ellenséges osztag a Magyaros magaslaton megvetette lábát. — Az Yperni-könyökből Wielje mindkét oldalán angol osztagok erős tüzelés után a reggeli szürkületben megtámadták a németeket. Visszaverték őket. — A Karszt-fensíkon időnként élénkebb tüzérési tűz volt. Egyébként a helyzet változatlan.

December 27. Német és osztrák és magyar csapatok a Buzeuból Brailába vivő vasut mindkét oldalán előrenyomulva, rohammal elfoglalták Filipesti mellett az erős orosz állásokat. Az utolsó napokban Oláhországban több mint 5500 orosz foglyot szállítottunk be. — Ludova magaslaton az Erdős-Kárpátokban időnként erős ágyutűz volt. — Az Yperni-arcvonal egyes szakaszain a Labassécsatorna mindkét oldalán és Lenstől nyugatra a tüzérési tevékenység fokozódott. — Az olasz harctéren lényeges esemény nem történt.

December 28. Nagy-Oláhországban a harc kedvezően halad előre. Romnicu-Sarattól délnyugatra Falkenhayn tábornok csapatai ötnapos csata után 17 kméter szélességben áttörték az ellenség erősen kiépített állásait; december 22-ike óta itt 7600 foglyot és 27 géppuskát szállítottunk be. Az ellenség vesztésege halottakban és sebesültekben rendkívül nagy. — A határterületen Kézdivásárhelytől keletre és északkeletre fokozott harci tevékenység volt. Zalocsetől északnyugatra katonáink portyázásukról 34 fogollyal és két géppuskával tértek vissza. — Az Yperni-hajlásban és a Somme északi partján erős tüzérarc volt, amely az este beállott eső következtében ismét alábbhagyott.

Légi harcban az ellenség 9 repülőgépet veszített. — Az olasz harctéren nincs jelentős esemény.

December 29. Falkenhayn tábornok szövetséges hadéri Rinnicul-Sarattól az oroszokat súlyosan megverték. Tegnap az ellenség még egyszer megkísérelte a helytállást a várostól délnyugatra és délkeletre és hogy levegőhöz jusson, több tömegtámadással próbálkozott. Vonalait több helyen áttörtük, az ellenség meghátrált; üldözésében Rinnicul-Saraton túl haladtunk előre. Tegnap 3000, a csata kezdete óta 10 000-nél több foglyot szállítottunk be. — Az orosz harctéren Sósmezőnél és attól délkeletre a hegységben a harc erősen fokozódik. Repülőink az említett határterületen két ellenséges Farman-gépet lőttek le. — Az olasz harctéren lényeges esemény nem történt. — A flandriai arcvonal és a Somme-hajlás egyes szakaszai időközönként erős tűz alatt állottak.

Nagyságos Asszony!

Tisztelettel értesitem, hogy
folyó évi november 1-től

Női divattermem

Kossuth Lajos-utca 12.

szám alá helyezem át.

Raktáron tartok még **kék kosztüm-szöveteket és gyapju vaterlin-gombokat** egyéb hozzávaló kel-
léekkel. — Hölgyek által hozott szövetek fazon-díjai alulirt árban számíttatnak.

Kizárolag nálam készülnék
:: a legelegánsabb ::
kosztümkök, felöltők
és téli kabátok ::

a legutolsó divat-stilben s
finom izléssel kiállítva.

Berlini divatlapok minden hó 1-én megjelennek. — Kosztüm fazon-díjak fazon-minőség szerint 50—60 K. — Mindenemű **plüss és bársony-ruhák** elegáns kivitelben állíttatnak ki. — Szives megrendeléseket várva teljes tisztelettel:

PAÁL LAJOS
női szabó,

volt budapesti elsőrendű szabász.

Retorta bükkfaszén Vas-Zalamegyei egyedárusítása.

BERGSTEIN PÁL

köszén, kokszt,
faszén, tűzifa
és termény-
nagykereskedő

SZOMBATHELY.

Iroda: Hosszu-utca 12. szám.

Intern:ban telefon: 355. sz.

Ajánl:

**I-rendű porosz kösznet
Steier és cseh barna és
fényes kösznet
Ostrai kovács-szenet
Porosz bányakokszot,
waggontételekben direkt a bányából
Csmagolt retorta bükk-
faszenet viszonteladóknak**

Fogászati műteremVeszprém, Rakóczi-ter 22. sz. Telefon 49. Ismer-
terében**Wellner Gyula**régí jóhírű fogászati műterme.
Rendelkezésre áll az összes fo-
gászatba vágó műveletekre.**Foghuzás, fogtömés,
műfogak, fogsorok.**A szájpadiás nélküli műfogak
speciális készítője.

Számptalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Mindenkinek fontos!

A kenderzsineg teljes hiányának beálltával

a győpi **SINGER MÓR W.**
ÖZVEGYE és FIA cég

a rózsahegyí

PAPIRZSINEG-gyárral szerződést kötött, mely szerint az
egyedüli elárúsítást a gyár eredeti árai
és feltételei szerint eszközli.

Eddig a legjobb, legmegfelelőbb gyártmány

Kivánatra a cég képviselője
mintákkal bárhol megjelenik.**Bakos Kálmán**csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára**VESZPRÉM.**

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választékhazai és különleges
**Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.****Hentesáruk, Sajtok**Friss és Déligyümölcsök,
Befőlttek, Gyümölcsíz**Konzervek**Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek**Szárított főzelékek**Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek**Vadlak**

Vidéki rendelések azonnal el lesznek Intézve

ROLAND FERENCorgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitel-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.**HIRDETÉSEK**

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

a legegyszerűbbtől a legnehezebb
kivittel minden neven nevezendő**KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT**ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetésmények, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és es-
ketési tudósítások, számlák, címkék,
stb. stb., jutányos árakon számítva.plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle**HIVATALOS NYOMTATVÁNYT**melyek totaxés szerint fűzve vagy
bekötve szállíthatnak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmánybori-
tékek mindenféle alakban és szíjben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgala-
pok, tet-zészerinti mennyi-egben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
lrodal, ugyazintén fogalmazópapírok.

Postal megrendelések azonnal elintéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61